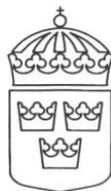

Riksdagens protokoll

1991/92:72

Måndagen den 9 mars

Kl. 15.00 – 15.02

Protokoll
1991/92:72

1 § Meddelande om ändring i sammanträdesplanen

Anf. 1 TALMANNEN:

Med ändring av planen för kammarsammanträden kommer kammaren att sammanträda för bordläggningsplenium fredagen den 13 mars kl. 9.00.

2 § Ledighet

Talmannen meddelade att *Sonja Rembo* (m) ansökt om sjukledighet under tiden den 9 mars – den 10 april.

Kammaren biföll denna ansökan.

Talmannen anmälde att *Anita Sidén* (m) skulle tjänstgöra som ersättare för *Sonja Rembo*.

3 § Anmälan om kompletteringsval till skatteutskottet och arbetsmarknadsutskottet

Talmannen meddelade

dels att folkpartiet liberalernas riksdagsgrupp som suppleant i skatteutskottet under *Kjell Johanssons* ledighet anmält hans ersättare *Conny Sandholm*,

dels att moderata samlingspartiets riksdagsgrupp som suppleant i arbetsmarknadsutskottet under *Sonja Rembos* ledighet anmält hennes ersättare *Anita Sidén*.

Talmannen förklarade valda till

suppleant i skatteutskottet
Conny Sandholm (fp)

suppleant i arbetsmarknadsutskottet
Anita Sidén (m)

4 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 25, 26 och 27 februari.

5 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Propositionerna
1991/92:106 till socialförsäkringsutskottet
1991/92:155 till arbetsmarknadsutskottet

6 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
Propositionerna
1991/92:111 Statens ansvar för skador som orsakas av polishundar m.m.
1991/92:154 Dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Österrike

Förslag
1991/92:17 Riksdagens revisorers förslag angående granskningen av de statliga affärskoncernerna

Redogörelserna
1991/92:7 Riksdagens revisorers berättelse över granskningen av Stiftelsen riksbankens jubileumsfonds verksamhet under år 1991
1991/92:9 Riksdagens revisorers berättelse över granskningen av riksbankens verksamhet under år 1991

Konstitutionsutskottets betänkanden
1991/92:KU16 Riksdagens förvaltningskontors förslag om anslag på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1991/92
1991/92:KU25 Anslag till allmänna val
1991/92:KU26 Anslag till datainspektionen
1991/92:KU29 Stöd till politiska partier

Finansutskottets betänkande
1991/92:FiU20 Den ekonomiska politiken och budgetregleringen

Skatteutskottets betänkanden
1991/92:SkU16 Anslag till skatteförvaltningen, m.m.
1991/92:SkU17 Anslag till tullverket, m.m.

Lagutskottets betänkanden
1991/92:LU18 Friköp av historiska arrenden
1991/92:LU19 Internationella oljeskadefonden

Trafikutskottets betänkanden
1991/92:TU7 Kommunikationsdepartementet m.m.
1991/92:TU8 SMHI, SGI och statens haverikommission
1991/92:TU9 Transportforskning

Arbetsmarknadsutskottets betänkanden
1991/92:AU5 Anslag till arbetsmarknadsdepartementet m.m.
1991/92:AU6 Rättegången i arbetstvister och anslag till arbetsdomstolen
m.m.
1991/92:AU8 Anslag till jämställdhet
1991/92:AU9 Statlig personalpolitik

7 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 27 februari

1991/92:121 av *Ingela Mårtensson* (fp) till utrikesministern om kärnvapenprov:

Sedan 1963 är endast atomsprängningar under jord tillåtna enligt det partiella provstoppsavtalet mellan kärnvapenmakterna. Underjordiska prov på mindre än 150 kiloton skulle inte leda till radioaktiva utsläpp hävdade stormakternas expertis.

Men enligt ett flertal vetenskapliga rapporter från olika testområden läcker radioaktiva ämnen ut från provhålen. Dagens Nyheter hade nyligen ett reportage från den sovjetiska provsprängningsplatsen Semipalatinsk som skildrar en tragedi av ohygglig omfattning.

Frankrike har sprängt och provat kärnvapen på Moruroa och Fangataufa i Stilla havet sedan 60-talet trots den polynesiska befolkningens protester. Frankrike tillåter inte oberoende vetenskapliga studier för att undersöka eventuellt läckage.

Kärnvapen är politiskt och militärt oanvändbara nu när det kalla kriget har upphört. De spelade t.ex. ingen roll under Gulfkriget. Vi befinner oss alltså i en historisk situation då kärnvapenprov inte motiveras av försvarsskäl.

OSS har beslutat om moratorium för kärnvapenprov under 1992. Alla ansträngningar bör nu göras för att få de övriga kärnvapenstaterna att också inställa sina planer på kärnvapenprov.

Utrikesministern har låtit göra en översyn av den svenska nedrustningspolitiken. I uppdraget ingick också att ge rekommendationer om dess framtida utformning. I januari presenterades resultatet i rapporten "Nedrustningspolitik och rustningskontroll i en ny tid".

I rekommendationerna vad gäller kärnvapenprov står att: "Sverige bör fortsatt arbeta för en begränsning av kärnvapenproven och på sikt ett fullständigt stopp för dessa. Det är dock av yttersta vikt att provstoppsfrågan inte omöjliggör en förlängning av icke-spridningsavtalet och en förstärkning av NPT-regimen."

Mot denna bakgrund skulle jag vilja ställa följande frågor till utrikesministern:

1. Kommer Sverige att verka för att ett fullständigt provstopp kan komma till stånd så snart som möjligt?
2. Är den svenska regeringen beredd att ta initiativ till att oberoende vetenskapliga studier görs vid olika testområden för att bedöma effekterna vid proverna?

1991/92:122 av *Magnus Persson* (s) till kommunikationsministern om Vänersjöfarten:

Ulf Adelsohn har utrett det statliga stödet till Vänersjöfarten. Utredningsförslagen överlämnades till departementet i september och har bemötts positivt av i princip samtliga remissinstanser.

För Vänersjöfartens framtid är det viktigt att utredningens förslag snarast genomförs.

Kommunikationsministern aviserar i årets budgetproposition 1991/92:100 bil. 7 att han avser tillsätta ytterligare en utredning om transportalternativ på Vänern. En bred opinion runt Vänern har uppfattningen att ett fortsatt utredande, kanske t.o.m. över huvudet på regionens företrädare, skapar oro och osäkerhet om Vänersjöfartens framtid. Riksdagsledamöter från såväl opposition som regeringspartier har i riksdagen motionerat om att ingen ytterligare utredning bör komma till stånd.

1. På vilka grunder underkänner statsrådet Ulf Adelsohns utredning?
2. Vilken inställning har departementet till Vänersjöfartens framtid?

1991/92:123 av *Margareta Gard* (m) till utrikesministern om relationerna mellan Sverige och baltstaterna:

Intresset för den framtida utvecklingen i de baltiska staterna är stort i stora delar av västvärlden. Så även i Sverige som har många historiska band med dessa områden.

Det finns dock ett förflutet som sällan berörs i dessa välviljans dagar.

Detta har uppmärksammats i tyska magasinet *Der Spiegel* (Nr 51, 1991-12-16) som i en initierad artikel om Sveriges förhållningssätt till dessa länder under rubriken "Detta är ett öppet sår. Förräderiet mot Baltikum – ett förträngt kapitel i Sveriges historia" bl.a. skriver följande:

"Det handlar om guld och utlämnandet av flyktingar, om småaktig krämande och räddhågad servilitet gentemot en mäktig granne. Det handlar om förräderi mot självförkunnande ideal, något som de flesta svenskar alltför gärna vill glömma, i den mån de vet något om detta. Hur det neutrala möns-terlandet Sverige uppförde sig mot balterna, när dessa till följd av Hitler –

Stalinpakten slukades av Sovjetunionen, hör med sina beklämmande detaljer nu som tidigare till hemligheterna i den nyare svenska historien.

Prot. 1991/92:72
9 mars 1992

Ännu i början av detta år tillbakavisade den socialdemokratiska utrikesministern Sten Andersson bryskt redovisningen av denna politiska belastning. Det är inte till gagn för någon, inte för de baltiska staterna och inte till nytta för Sverige om man rotar i det förgångna.

Men det är just detta som nutidshistorikerna är ute efter. Därvid måste de emellertid, som exempelvis Karlis Kangeris vid centralen för baltiska studier hos Stockholms universitet, ägna stora skärmytslingar med utrikesdepartementets arkivarier. Dessa håller nämligen efter sekretessens upphörande tillbaka dokumenten. För historiker är det i dag nästan lättare att från sovjetiska källor få informationer om de händelser som inte är ärorika för Sverige.

Den 13 juli 1940 fick svenska riksbanken anvisning från den estniska och den litauiska Centralbanken att överlämna deras i Stockholm deponerade guldreserv till sovjetiska statsbanken. Estland hade i Sverige 2 908 kg guld och Litauen 1 250 kg.

I stället för att – som nästan alla andra stater gjorde – spärra guldet och andra tillgångar, uppdrog statsminister Per-Albin Hansson åt riksbanken att omedelbart genomföra den begärda transaktionen. Redan den 15 juli var Moskva i besittning av det baltiska guld.

På grund av pågående förhandlingar med Ryssland är det bättre att genast uppfylla detta krav än att senare behöva göra det under påtryckningar, så motiverade Hansson, folkhemmets ideologiska skapare i den svenska välfärdsstaten, sitt handlande.

Stockholm överlämnade då – förutom guld – även samtliga baltiska fartyg som fanns i svenska hamnar. Likaså överlämnades Baltrepublikernas legationer jämte inventarier och arkiv till Moskva.”

Artikeln är inget ärofyllt dokument för Sverige. Det anförs att källinhämtning från utrikesdepartementet inte varit möjlig – trots att sekretesstiden utgått. Måhända kan utrikesdepartementets dokument ge förklaringar som skulle vara till nytta för historieskrivningen om de blev tillgängliga. En vitbok i frågan kan vara en väg att göra upp med Sveriges förflutna gentemot baltstaterna under andra världskriget. En annan väg är att låta forskarna ta del av de dokument som inte längre är sekretessbelagda.

Mot bakgrund av det ovan anförda vill jag till utrikesministern ställa följande frågor:

Är utrikesministern beredd att medverka till att det behövs utges en vitbok om Sveriges agerande gentemot de baltiska länderna under andra världskriget?

Är utrikesministern villig att medverka till att svenska icke sekretessbelagda dokument i dessa frågor görs tillgängliga för forskare?

1991/92:124 av Ulla Orring (fp) till jordbruksministern om rennäringen och forskningen:

Rennäringen utgör ett viktigt försörjningsunderlag för delar av den samiska befolkningen i landet. Samtidigt är det en icke oväsentlig del av näringslivet i Norrlands inland. Renskötsel bedrivs inom i stort sett hela Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län samt delar av Kopparbergs och Västernorrlands län.

Utan tvivel kan rennäringen tillskrivas en betydelsefull roll i den regionala strukturen på samma sätt som jordbruket i glesbygder för övrigt. Dessutom måste rennäringens betydelse som sammanhållande element för samisk kultur även framhållas.

Med tanke på rennäringens betydelse har de forskningsinsatser som hittills satsats varit mycket begränsade. Det har länge varit ett önskemål att sammanföra forskningsinsatserna till ett gemensamt centrum som borde förläggas till Umeå med renforskningsstationer i både Norrbotten och Västerbotten. Den övergripande målsättningen för ett sammanhållet forskningscentrum och forskningsprogram för rennäringen bör vara att skapa ett brett och samtidigt tillräckligt djupgående kunskapsunderlag för en fortsatt allsidig utveckling av rennäringen.

Renforskningen har alltför länge arbetat under splittrade förhållanden. I Umeå verkar två universitet – Umeå universitet och Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) – båda med omfattande forsknings- och utvecklingsarbete. Det skulle nu behövas byggas ett för de två universiteten gemensamt renforskningscentrum.

De förutsättningarna syns nu helt eliminerade i och med att SLU:s styrelse beslutat att för sin del avveckla renforskningen. Denna åtgärd kommer att innebära mycket negativa konsekvenser för rennäringen.

Jag anser i motsats till SLU:s styrelse att rennäringen behöver en egen produktionsinriktad forskning för att leva vidare. På samma sätt som forskning sker inom jord- och skogsbruk.

Förbättrad kunskap om renen och rennäringens förutsättningar är nödvändig för den långsiktiga planeringen av renskötseln liksom för andra näringars utnyttjande av naturresurser inom renskötselområdet.

En sådan kunskap blir också än mer nödvändig i vårt moderna samhälle för att skapa ökad förståelse mellan samer och övrig befolkning, när det gäller renskötseln och dess problem.

Men renforskningen är inte enbart en regional angelägenhet utan i högsta grad även av nationell betydelse. Det får därför inte ske att rennäringen ställs helt utan egna forskningsresurser.

Med anledning av det ovan anförda vill jag fråga statsrådet om statsrådet ämnar vidta några åtgärder för att säkerställa renforskningen och dessutom om planer föreligger att satsa på ett renforskningscentrum i Umeå?

Det svenska samhällets intresse för att bidra med biståndsinsatser till Baltikum har varit mycket stort. Mycket har genomförts med enskilda människors, organisationers och institutioners egna insatser. Men många har också önskat stöd av svenska biståndsmedel.

Detta stora intresse är såväl ett glädjande tecken på solidaritet med grannfolk som ett förhållande som är till stor hjälp i de baltiska ländernas ansträngningar att förändras efter fem årtionden av förtryck. Men tyvärr har jag som riksdagsledamot erfarit att många som ansökt om stöd till sina projekt från BITS inte får besked. De får vare sig ja eller nej. Ett antal har uppgivit att de har väntat så länge som ett år eller mer. Många har svårt att över huvud taget få kontakt med BITS. Några som lyckats få kontakt upplever i stället hur handläggare ständigt byts ut och man får så att säga börja om från början med allting varje gång.

Att alla projekt inte skall få bistånd och att biståndsmedlen är begränsade är självklart. Samtidigt är det ett anständighetskrav att de som ansöker om stöd också skall få ett svar, och detta inom rimlig tid.

Jag vill därför ställa följande frågor:

Hur många ansökningar om bistånd för projekt i Baltikum har inkommit till BITS under innevarande och föregående budgetår?

Hur många av dessa ansökningar har bifallits, helt eller delvis, resp. avslagits?

Finns det ansökningar som har lämnats obesvarade?

Förekommer det att ansökningar har tagit längre tid att behandla än tre månader?

1991/92:126 av *Pontus Wiklund* (kds) till statsrådet Bo Könberg om resursbrister i sjukvården:

De medicinska framstegen ger allt större möjligheter att bota eller lindra sjukdomstillstånd, även upp i allt högre åldrar. Antalet vårdplatser för mera resurskrävande sjukvård minskar och vårdtiderna blir allt kortare. Gapet ökar mellan angelägna behov av meningsfull sjukvård och tillgängliga resurser att ge sådan vård.

Vi fördelar vårdresurserna på ett jämlikt sätt. Patientens inflytande över sin vård är starkt begränsat trots att vi vet att de upplevda behoven liksom kraven är individuellt mycket olika. Många upplever att de inte får tillräckligt kvalificerad vård eller att vårdtiderna är för korta.

De som får plats i vårdapparaten får vanligen under vårdtiden en mycket god och kvalitativt högstående vård. Av tradition har vi höga ambitioner. Om det uppkommer misstanke på medicinska felgrepp eller misstag i vården är det väl känt att man kan göra anmälan till hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd eller socialstyrelsen, där en kvalificerad utredning och bedömning görs.

Den som hamnar utanför sjukvårdsapparaten, mellan dess sängar eller på för låg vårdnivå har emellertid små möjligheter att få klagomål objektivt prövade och bedömda.

Det ter sig alltmer anläget att tillskapa ett nationellt organ för sådan verksamhet, alternativt att hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd får utvidgade eller socialstyrelsen fördjupade ansvarsområden.

Med anledning av det ovan anförda vill jag ställa följande fråga:

Anser statsrådet Könberg att det är angeläget med ett nationellt organ som granskar och bedömer patienters och anhörigas klagomål på bristande sjukvårdsresurser?

den 2 mars

1991/92:127 av *Johan Lönnroth* (v) till utrikesministern om yrkesförbud i Tyskland:

Det är helt i sin ordning att den gamla regimen mångfaldiga brott mot de mänskliga rättigheterna i f.d. DDR provas och bestraffas i det tyska rättsväsendet.

Men det finns också tendenser till att man i dagens Tyskland inte bara bestraffar brott, utan också åsikter. I nr 1 1992 av tidskriften *Ekonomisk Debatt* (s. 60–62) redogör Bo Sandelin för ett fall där en kvinnlig universitetslärare avskedas och förmenas alternativ arbetsplats med motiveringen att hennes tidigare "uppdrag och funktioner" i SED (det östtyska kommunistpartiet) "i dag och i framtiden" räknas till hennes "personliga kännetecken".

Det ovan nämnda fallet provas nu rättsligt efter ett överklagande, och möjligen tvingas myndigheterna mildra beslutet om avsked. Men det finns flera hundra liknande fall där både lärare inom hela skolväsendet och advokater drabbats av ett liknande yrkesförbud på grund av sina åsikter eller nuvarande partimedlemskap.

Mot denna bakgrund vill jag fråga:

Vilka initiativ kommer utrikesministern att ta för att uppgörelsen med den gamla DDR-regimen i Tyskland skall följa ingångna konventioner om mänskliga rättigheter?

1991/92:128 av *Berith Eriksson* (v) till justitieministern om förändringar i rättshjälpslagen:

Syftet med 1973 års rättshjälpsreform beskrivs på följande sätt i propositionen (1972:4):

"Det ena är att rättshjälp skall kunna utgå i fråga om varje rättslig angelägenhet där behov av rättshjälp föreligger oavsett om ärendet behandlas av domstol eller förvaltningsmyndighet eller gäller rådfrågning eller biträde vid förhandling utan att ärendet är föremål för sådan behandling.

Det andra grundkravet är att rättshjälp bör medges i sådan utsträckning att ingen av ekonomiska skäl hindras från att tillvarata sina intressen i rättsligt hänseende men att var och en skall bidra till kostnaderna för rättshjälpen efter förmåga."

Riksrevisionsverket har nyligen avslutat regeringsuppdraget att granska rättshjälpens effektivitet. I uppdraget ingick också att analysera hur inskränkningarna i rättshjälpen slagit rättssäkerhetsmässigt. På denna helt av-

görande punkt nöjer sig utredningen med konstaterandet att "den övre inkomstgränsen vid vilken man kan beviljas allmän rättshjälp, varierat mycket under åren. Detta är en indiaktion på att målen för rättshjälpen inte är absoluta. Av bl.a. denna anledning är det inte möjligt att bedöma rättshjälpsystemets målpuppfyllelse."

I RRV:s undersökning konstateras

att ungefär en tredjedel av dem som döms till fängelse saknat offentlig försvarare,

att gruppen som är berättigad till rättshjälp blivit mindre än den var 1973, samt

att enligt uppgifter från Advokatsamfundet timkostnadsnormen i rättshjälpslagen bara är ungefär hälften av vad som betalas på marknaden för liknande tjänster.

RRV för fram ett antal besparingsförslag som höjda egenavgifter, sänkt inkomstgräns för möjlighet att erhålla rättshjälp, anskaffande av rättshjälp vid gemensam ansökan om äktenskapskillnad och att invandrarverkets budget skall belastas med kostnaderna för rättshjälp i asylärenden.

Redan i nuläget finns mycket stora brister i rättshjälpen om syftet är att uppnå målen med reformen. Marginella förbättringar har genomförts, t.ex. rätten till målsägandebiträde för våldtagna eller misshandlade kvinnor. Men det är mycket allvarligt att så stor andel av dem som dömts till fängelse inte haft offentlig försvarare, att de flesta som direktavvisas till länder där allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter förekommer inte får offentligt biträde, att den som tagits i förvar enligt utlänningslagen har rätt till offentligt biträde först efter tre dygn och att rättshjälpsavgifterna är så höga att den som har en månadsinkomst på 13 000 kr. har en rättshjälpsavgift på 4 450 kr.

Mot denna bakgrund vill jag fråga om regeringen

1. står bakom målsättningen för rättshjälpsreformen,
2. är beredd att utlova att det i vart fall inte är aktuellt med höjda rättshjälpsavgifter och/eller höjd inkomstgräns för rättshjälp,
3. redan nu kan avvisa förslaget att invandrarverkets budget skall belastas med rättshjälpskostnader,
4. kommer att höja timkostnadsnormen i riktning mot den nivå som gäller på motsvarande marknad för advokattjänster,
5. är beredd att slå fast att det inte är aktuellt att undanta äktenskapsskillnad efter gemensam ansökan från rättshjälpsområdet,
6. är beredd att avvisa tanken på att föra över rättshjälpen till privata försäkringsalternativ.

den 5 mars

1991/92:129 av Ingela Mårtensson (fp) till utrikesministern om Östtimor:

Indonesien har det senaste året trappat upp våldet mot befolkningen på Östtimor. I slutet av året genomförde indonesisk militär en massaker på civila som deltog i ett fredligt sorgetåg i Östtimors huvudstad Dili. Vittnen till detta illdåd och påföljande övergrepp har därefter systematiskt undanröjts.

Dessa händelser väckte stor uppmärksamhet internationellt och protester

hördes från regeringar världen över. Den indonesiska regeringen svarade med att tillsätta en kommission. Sverige anmodade Indonesien att "fullfölja sin planerade undersökning av händelsen snabbt, noggrant och opartiskt. De ansvariga måste ställas inför rätta utan dröjsmål."

Den indonesiska undersökningskommissionen lägger nu huvudsakligen skulden för massakern på deltagarna i tåget. En internationell juristkommitté har följt undersökningen och menar att den inte uppfyller internationellt erkänd standard vad gäller opartiskhet, tillförlitlighet och teknisk kompetens.

I dagarna kommer en internationell demonstration att äga rum på den plats där de uppemot 180 människorna dödades i massakern.

Brotten mot mänskliga rättigheter har pågått under lång tid i Östtimor. FN har uttalat att befolkningen själv skall få bestämma om sitt eget öde. EG har stött ett portugisiskt förslag om förhandlingar mellan representanter för Östtimor, Indonesien och Portugal. Europas regeringar, som så energiskt hävdar folkrättens principer på andra håll, har ett ansvar att upprätthålla det diplomatiska trycket mot Indonesien.

Mot denna bakgrund skulle jag vilja ställa följande frågor till utrikesministern:

1. På vilket sätt följer den svenska regeringen de rättegångar som snart skall äga rum med anledning av massakern i Östtimor i november 1991?
2. Kommer den svenska regeringen att ta några initiativ för att folkrättens principer skall gälla i Östtimor?

den 6 mars

1991/92:130 av *Stig Rindborg* (m) till kommunikationsministern om lagstiftningen om markanvändning för järnväg:

Regeringen har i flera sammanhang klargjort sin ambition att under 1990-talet genomföra stora investeringar i Sveriges infrastruktur. Betydande delar av dessa nödvändiga investeringar kommer att göras i transportnätet, särskilt i vägar och i järnvägsnätet.

Regeringen har betonat vikten av att sådana investeringar i stor utsträckning kan påbörjas under den rådande lågkonjunkturen och snabbt färdigställas. Detta gäller exempelvis Arlandabanan.

Efter att järnvägsnätet reducerats sedan 1940-talet, skedde en omsvängning i utvecklingen i slutet av 1980-talet, vilket markerats i den förda trafikpolitiken sedan dess. Denna omsvängning har tagit sig uttryck som satsningar på snabbtåg, banförstärkningar och dubbelspår.

Dessa satsningar väcker frågor kring gällande lagstiftningsläge. Sedan 1930-talet har Sverige haft en ändamålsenlig väglagstiftning som reglerat rätten att dra väg och ersättningsfrågor i förhållande till berörda markägare. Denna rätt benämns vägrätt.

Den markrättsliga regleringen av rätten att dra järnväg har däremot varit begränsad. I brist på särskild lagstiftning har expropriationslagen och delar av fastighetsbildningslagen tillämpats. Detta har lett till mycket tidskrävande arrangemang.

I ett läge med obetydlig utbyggnad av järnvägsnätet kan det vara en acceptabel ordning, trots att den nuvarande lagstiftningen gör regleringen av markfrågor både tidsödande och omständlig. SJ hemställde emellertid redan för 17 år sedan om att regeringen skulle ta initiativ till en mer ändamålsenlig lagstiftning. Frågan aktualiserades åter när satsningarna på spårbunden trafik initierades i den trafikpolitiska propositionen 1987/88:50.

I kommunikationsdepartementet utreddes under 1989 frågan om markanvändning för järnväg (Ds 1989:69) och ett förslag till lagstiftning presenterades (Förslag till Lag om markanvändning för järnväg). Förslaget kan sägas i huvudsak innebära att väglagstiftningens vägrätt inom järnvägslagstiftningen skulle motsvaras av en banrätt. Denna skulle alltså innebära en rätt att nyttja marken för järnvägsändamål så länge järnvägen består. Syftet med lagförslaget var att förkorta genomförandetiden vid järnvägsinvesteringar.

I utredningen motiverades behovet av lagstiftning bl.a. av att:

”Enligt nuvarande lagstiftning erfordras expropriation för att mark, i varje fall i någon utsträckning, tvångsvis skall få tas i anspråk för järnväg. Expropriationsförfarandet är långdraget och kostsamt och innebär att tillstånd i allmänhet skall sökas hos regeringen. Förfarandet har alltmer kommit att framstå som belastande för banverket (tidigare för SJ) och regeringskansliet, samtidigt som ett regeringsavgörande ofta inte är påkallat från rättssäkerhetssynpunkt. Särskilt erfarenheterna från förberedelserna för Grödingebanan har förstärkt uppfattningen att expropriationsförfarandet inte är ändamålsenligt för planering och genomförande av angelägna järnvägsprojekt. Även den nya planlagstiftningen motiverar en översyn av denna fråga.”

Efter remissbehandling av förslaget valde emellertid den förra regeringen att inte ta några initiativ i ärendet, trots att en mycket övervägande del av remissinstanserna ställde sig principiellt positiva till en lagstiftning. Denna passivitet från den socialdemokratiska regeringens sida är att beklaga.

Den borgerliga regeringen har en möjlighet att förbättra situationen. Det är väsentligt att regeringen nu följer upp sina mycket vällovliga initiativ till satsningar på infrastrukturen, med initiativ till underlättande lagstiftning.

Kritik kan anföras mot enskildheter i det förslag som utarbetades inom kommunikationsdepartementet för tre år sedan, vilket också flera remissinstanser gjorde. Exempelvis är det ett oftergivligt krav att den enskilde markägarens rätt till ersättning inte försämrats, liksom att rättssäkerheten upprätthålls. Ersättningsnivåerna vid expropriation kan också behöva ses över, så att den enskildes intressen inte blir lidande vid exempelvis denna typ av infrastrukturinvesteringar.

Det är av stor betydelse att den markrättsliga lagstiftningen är ändamålsenlig, eftersom många fastigheter berörs av nya spårsträckningar och av ändringar i det befintliga järnvägsnätet. Frågan bör således behandlas av regeringen utifrån föreliggande förslag och remissvar och en proposition föreläggas riksdagen.

Med anledning av ovanstående vill jag rikta följande fråga till statsrådet Mats Odell:

Avser statsrådet att ta initiativ till en mer ändamålsenlig lagstiftning avseende markanvändning för järnväg?

1991/92:131 av *Ulf Kristersson* (m) till arbetsmarknadsministern om lönegarantin:

Den s.k. lönegarantin tillkom 1971 för att garantera de anställda möjlighet att få ut sina lönefordringar om arbetsgivaren kom på obestånd.

Det har på senare tid blivit allt vanligare att lönegaranti används som ett medel att under en tid driva företag vidare trots att företaget är på obestånd. Därvid finns risk för att konkurrenssnedvridande fördelar uppstår för det berörda företaget.

Vilka åtgärder avser statsrådet vidta för att lönegarantin inte skall användas i sådant syfte?

8 § Anmälan om frågor

Anmälades att följande frågor framställts

den 27 februari

1991/92:437 av *Harry Staaf* (kds) till kommunikationsministern om utbyggnaden av västkustbanan:

Enligt statssekreteraren på kommunikationsdepartementet finns för dagen inga möjligheter att diskutera en tidigareläggning av en dubbelspårutbyggnad på västkustbanan.

Delar kommunikationsministern den uppfattningen?

1991/92:438 av *Christer Lindblom* (fp) till näringsministern om innovativ verksamhet:

Regeringen har signalerat bättre villkor för små och medelstora företag på olika områden. Det gäller skattelättnader, bättre lånemöjligheter och därmed bättre möjligheter för riskkapitalförsörjning. Framför allt har dessa åtgärder riktats mot redan existerande företag som har behov av investeringar. Sverige behöver ju också ett nyföretagande baserat på nya produkter.

Min fråga till näringsministern är:

Vad kommer regeringen att göra för att underlätta innovativ verksamhet, där utvecklingsfasen medför mycket stora kostnader för enskilda uppfinnare, innan deras idéer över huvud taget kan omsättas i produktion?

1991/92:439 av *Håkan Holmberg* (fp) till statsrådet Beatrice Ask om information till skolans elever om den nazistiska utrotningen av judar:

Radio Islam bedriver en hets mot judar av ett slag som torde sakna motsvarighet såväl i Sverige som i övriga Västeuropa under efterkrigstiden. Den programansvarige Ahmed Rami har också fällts för hets mot folkgrupp, men eftersom verksamheten ändå fortsatt har den på nytt anmälts.

Under 1991 utvidgade Radio Islam sin propaganda. Målgruppen är nu inte

bara närradiolyssnare i allmänhet utan också elever i gymnasieskolan. I sändningen natten mellan 23 och 24 januari 1991 beskrev Rami själv hur han erbjöd sig att komma till gymnasieskolor för att presentera sitt budskap. Detta lyckades också vid minst två skolor. Vid en tredje lyckades Rami få elever att komma till sin studio för ett samtal på temat att förintelsen av 6 miljoner judar under andra världskriget aldrig ägt rum. En gymnasielärare i Stockholm har den 30 november i en debattartikel i Dagens Nyheter försvarat Ramis verksamhet på skolorna.

Mot denna bakgrund vill jag fråga skolministern:

Vilka åtgärder är skolministern beredd att vidta för att tillse att svenska skolelever får korrekt information om nazismen och den nazistiska utrotningen av 6 miljoner judar under andra världskriget?

1991/92:440 av *Jan Bergqvist* (s) till statsrådet Bo Lundgren om tillståndet för SE-banken att förvärva aktier i Skandia:

Den 20 februari avvisade regeringen riksbankens begäran att få ta del av samtliga omständigheter som ligger till grund för beslutet att ge SE-banken tillstånd att förvärva aktier i Skandia. Det rör sig om handlingar som i sin helhet borde ha funnits tillgängliga vid riksbankens prövning av tillståndsfrågan. Det främsta skälet till att riksbanken begärt att få ut dessa uppgifter är riksbankens behov att ha närmare kännedom om regeringens tolkning av bankrörelselagen och därmed om grunderna för regeringens överväganden. Ett ytterligare skäl för riksbankens begäran är att riksbanken, som övervakare av det finansiella systemet och som ständig kreditgivare till banker och "lender of last resort" till kreditinstitut, behöver informera sig om en utveckling där samverkan annonseras mellan landets största affärsbank och landets största försäkringsbolag. Riksbanken kan med stöd av sekretesslagen se till att uppgifterna kommer att åtnjuta sekretess också inom riksbanken.

Mot denna bakgrund vill jag fråga statsrådet Lundgren:

Varför hindrar regeringen riksbanken att få närmare kännedom om vad som ligger till grund för regeringens tolkning av bankrörelselagen?

1991/92:441 av *Raimo Pärssinen* (s) till utbildningsministern om högskolan i Gävle/Sandviken:

Högskolan Gävle/Sandviken har en mycket besvärlig localsituation. En ny högskolebyggnad är planerad och projekterad.

När tänker regeringen ge klartecken för byggnationen?

1991/92:442 av *Hans Karlsson* (s) till kommunikationsministern om vägprojekt i Örebro län:

Kommunikationsministern har aviserat en tidigareläggning av vissa vägprojekt. I Örebro län har vi ett mycket besvärligt sysselsättningsläge. Arbetslösheten är avsevärt högre än riksgenomsnittet.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag fråga kommunikationsministern följande:

Kommer Örebro län att omfattas av de tidigareläggningar som planeras för vissa vägprojekt?

1991/92:443 av *Lars Moquist* (nyd) till statsrådet Alf Svensson om biståndet till Nicaragua:

I Expressen den 4 och 5 februari 1992 tar man upp de missförhållanden som rör biståndet till Nicaragua. SIDA-tjänstemannen Eivor Halkjaer har i tidningen uttalat sig i frågan. Under den utrikespolitiska debatten lämnade biståndsministern i replik ett svar till mig med innebörden att uppgifterna i Expressen inte var korrekta men att dementi inte begärts eller införts.

Biståndsministern beskyllde mig för alltför yviga svängar i Nicaraguafrågan. Jag tror dock att biståndsministern bagatelliserar frågan. Alf Svensson tycks vara nöjd om representanter för Nicaraguas regering är nöjda. Svenska skattebetalare kanske inte är lika nöjda.

Min fråga till biståndsministern:

Vad är sanningen i den av Expressen angivna och av mig i utrikesdebatten relaterade Nicaraguaskandalen?

1991/92:444 av *Håkan Holmberg* (fp) till kulturministern om avvisning av personer som ämnar begå brott i Sverige:

Närradiostationen Radio Islam har sedan ett flertal år bedrivit en alltmer öppen nynazistisk och antisemitisk propaganda i Sverige. Verksamheten har föranlett riksdagsmotioner med krav på översyn av lagen om hets mot folkgrupp samt skärpning av närradiolagen. Enligt sändningar nyligen har gruppen kring Radio Islam nu också inbjudit en ledande europeisk nynazist och s.k. historierevisionist, den franske akademikern Robert Faurisson, till Sverige.

Faurisson har under många år hävdat att förintelsen av 6 miljoner judar under andra världskriget aldrig ägt rum, samt att judarna tjänar pengar på att sprida ut "lögnen" om förintelsen. Enligt Radio Islam är detta det budskap han nu skall föra ut också till svensk publik. Faurisson har flera gånger dömts i fransk domstol för sin antisemitiska propaganda och också vägrats inresa i Tyskland. Enligt min mening talar allt för att syftet med besöket i Sverige är att bedriva propaganda som också i vårt land är att betrakta som brottslig i enlighet med lagen om hets mot folkgrupp.

Mot denna bakgrund vill jag fråga invandrarministern:

Vilka möjligheter finns att använda svensk lag för att avvisa personer som besöker Sverige i syfte att begå brott här?

1991/92:445 av *Leif Marklund* (s) till arbetsmarknadsministern om den regionala samordningsgruppen för insatser i Arjeplog:

Den 17 januari 1991 beslutade den socialdemokratiska regeringen att tillkalla en regional samordningsgrupp för insatser i Arjeplogs kommun.

Gruppens uppgift är att i samarbete med berörda statliga och kommunala myndigheter m.fl. ta initiativ till och samordna regionala utvecklingsinsatser

i Arjeplogs kommun samt även svara för information till industridepartementet.

Regeringen bemyndigade chefen för industridepartementet att på förslag från länsstyrelsen i Norrbottens län utse ordförande och övriga ledamöter samt experter i gruppen.

Enligt ett departementsprotokoll från den 7 januari 1992 har chefen för arbetsmarknadsdepartementet, statsrådet Börje Hörnlund, entledigat Per Dahlberg, Arjeplog, från uppdraget utan motivering och från samma dag förordnat centerpartisten Per-Gunnar Sundström.

Mot bakgrund av det anförda vill jag fråga statsrådet:

Av vilket skäl har Per Dahlberg blivit entledigad?

1991/92:446 av *Thage G Peterson* (s) till statsministern om en internationell front mot rasism och främlingsfientlighet:

Från socialdemokratisk sida har vi efterlyst regeringsinitiativ på det nordiska och internationella planet för att bilda en internationell front mot rasism och främlingsfientlighet.

Jag vill fråga statsministern om han tog upp den ökande rasismen, antisemitismen och främlingsfientligheten i Europa i sina samtal med FN:s generalsekreterare och USA:s president vid sitt besök i USA nyligen.

1991/92:447 av *Elisabeth Fleetwood* (m) till kulturministern om Vasamuseet:

Enligt uppgifter i pressen har vissa utrymmen i Vasamuseet drabbats av mögelangrepp.

Med anledning av dessa uppgifter ber jag att till kulturministern få ställa följande fråga:

Vilka åtgärder avser kulturministern vidta för att medverka till att skyndsamma åtgärder mot mögelangreppen i Vasamuseet vidtas?

1991/92:448 av *Stefan Attefall* (kds) till kulturministern om praxis rörande uppehållstillstånd för missionärer:

Enligt uppgift praktiserar invandrarverket en regel som innebär att missionärer som regel beviljas uppehållstillstånd i Sverige för ett år i taget under högst tre år.

Tidigare kunde missionärer få permanent uppehållstillstånd efter viss tid i landet. Under 1988 skedde dock en omsvängning och det bestämdes att missionsarbete i Sverige var av den karaktären att det inte var aktuellt att ge bosättningsstillstånd i vårt land.

Efter ett aktuellt fall i Jokkmokk finns det anledning att uppmärksamma effekterna av den nu gällande praxisen. En amerikansk kvinna har i tre år arbetat ideellt i en frikyrkoförsamling. Hennes omkostnader har bekostats av hennes församlingsvänner i USA. I Jokkmokk har hon varit en stor tillgång genom sina språkkunskaper och sitt engagemang i barn- och ungdomsarbete.

Min fråga till kultur- och invandrarministern är därför: Vilka motiv ligger bakom rådande praxis, och är hon beredd att ta initiativ till en förändring av nu rådande regler?

den 28 februari

1991/92:449 av *Marianne Andersson* (c) till statsrådet Beatrice Ask om det nordiska samarbetet i den nya läroplanen för grundskolan:

I direktiven till läroplanskommittén finns inget om det nordiska samarbetet. Det är märkligt i synnerhet som ministerrådet nu tydligt uttalar att ungdomsarbetet, språkförståelsen och den nordiska identiteten är ett prioriterat område. Särskilt viktigt är detta inför ett EG-medlemskap.

Jag vill därför fråga skolministern:

På vilket sätt avser regeringen föra in det nordiska samarbetet i den nya läroplanen för grundskolan?

1991/92:450 av *Annika Åhnberg* (v) till statsrådet Alf Svensson om katastrofinsatser till Zambia:

Zambias president Chiluba har förklarat landet som katastrofområde på grund av den svåra torka, som reducerat årets majsskörd till en tredjedel av den förväntade. Möjligheter till import av livsmedel finns inte. Zambia är ett av de värst skuldyngda länderna i u-världen. Huvudorsaken är det kraftiga prisfallet på kopparn, som svarar för 85 % av exportinkomsterna. Redan i oktober slog tidskriften *Africa South* larm om den hotande svältkatastrofen – det förelåg ett akut behov på 50 miljoner dollar för att avvärja den.

Sedan dess har det första flerpartivalet hållits. Den nya regeringen har utfäst sig att utveckla ett demokratiskt styre. Därför är det dubbelt viktigt att omvärlden nu ställer upp med erforderlig hjälp, för att rädda de fattiga från svält och säkra en demokratisk utveckling. Behovet av snabba och samordnade internationella insatser för att lindra svältkatastrofen är akut. Jag vill därför fråga biståndsministern:

Vilka åtgärder avser regeringen vidta för att sådana samordnade internationella katastrofinsatser snabbt kommer till stånd?

1991/92:451 av *Annika Åhnberg* (v) till civilministern om ursprungsmärkning av livsmedel:

Livsmedelsproduktionen i Sverige skiljer sig i många avseenden från den i Europa. Vi tillåter inte tillsatser och metoder som accepteras i en del andra länder. Vi ställer högre krav på djurskydd och miljöskydd. Vi har dessutom en god efterlevnad av kraven. I EG-länderna där tillväxthormoner inte heller tillåts är kontrollen av efterlevnaden undermålig.

Handeln med livsmedel blir alltmer internationaliserad. Konsumenternas krav på tillförlitlig information om livsmedlens ursprung måste tillgodoses. Det är ett oavvisligt krav! Men i dag märks livsmedel som är beredda i Sverige med Sverige som ursprungsland, även om råvaran är importerad. Kon-

summenterna blir förda bakom ljuset och detta är helt i enlighet med svensk lagstiftning! Konsumenterna fräntas därmed möjligheten att välja bort t.ex. kött som producerats med hjälp av tillväxthormoner, under usla villkor för djuren och med negativa miljöeffekter. Jag vill därför fråga konsumentministern:

Vilka åtgärder avser regeringen vidta för att tillgodose konsumenternas krav på korrekt information om livsmedel?

1991/92:452 av *Tage Pålsson* (c) till statsrådet Bo Könberg om sjukvården och begreppet färdigbehandlad:

Den s.k. ÄDEL-reformen innebär bl.a. att färdigbehandlade patienter skall skrivas ut från sjukhusen för fortsatt rehabilitering vid kommunala institutioner eller i bostaden. Landstingen debiterar kommunerna 1 800 kr. per dag för patienter som ligger kvar på sjukhuset efter färdigbehandlingsdatum.

På många håll i landet föreligger nu en beklaglig skillnad i tolkningen av innebörden i begreppet "färdigbehandlad". Vid flera sjukhus tolkar man det hela så att detta skall omfatta även patienter – främst äldre – som är så illa därän att inget återstår att göra. Följaktligen sänder man iväg patienter som ligger för döden, ofta till stora praktiska problem för patienter, kommun och anhöriga, och framför allt till ett ovärdigt skjutsande runt under livets sista dagar.

Det tycks som om ÄDEL-reformens ekonomiska profil sätter den mänskliga sidan av vården på undantag. Det kan såvitt jag förstår inte ha varit riksdagens mening när reformen beslutades att den skulle få effekter av det här slaget.

Jag förutsätter att regeringen har blivit uppmärksam på de här beskrivna problemen och vill därför fråga biträdande socialministern om regeringen avser att ta initiativ till att lösa de föreliggande tolkningstvisterna mellan landsting och kommuner?

1991/92:453 av *Annika Åhnberg* (v) till jordbruksministern om avhorning av kalvar:

Avhorning av kalvar är ett smärtsamt ingrepp. Nödvändigheten av det kan verkligen ifrågasättas. Enligt 11 § i djurskyddslagen skall veterinär anlitats vid operativa ingrepp på djur. Detta gäller fr.o.m. den 1 januari 1992 även avhorning av kalvar, vilket tidigare var undantaget.

I förarbeten till lagen anges att anlitande av veterinär betyder att veterinären skall vara närvarande då ingreppet görs. Trots detta tolkas nu en synnerligen oklar skrivning från jordbruksdepartementet av Svensk Husdjursskötsel Ekonomisk Förening på ett helt annat sätt. Man menar att det som nu gäller är en sorts generell delegation till utbildade husdjurstekniker. Veterinärförbundet delar inte denna uppfattning. Den återopade departementskrivelsen är på inget sätt klargörande. Jag måste därför fråga jordbruksministern:

Avser regeringen att vidta några åtgärder för att klarlägga vilka regler som skall gälla vid avhorning av kalvar?

1991/92:454 av *Ingela Mårtensson* (fp) till statsrådet Alf Svensson om världsmötet om fattiga landsbygdskvinnor:

FN:s internationella fond för jordbruksutveckling (IFAD) har i dagarna arrangerat ett världsmöte om fattiga landsbygdskvinnor i Genève. IFAD hade inbjudit ett sjuttiofem fruar till statsöverhuvuden och regeringsledare från FN-länderna. Avsikten var att dessa skulle söka lösningar på de ökade problemen för världens fattiga landsbygdskvinnor. Sammankomsten har kostat FN närmare 600 000 dollar. Ämnet för konferensen är högst angeläget men sättet att genomföra den är minst sagt uppseendeväckande och har väckt stor upprördhet.

Mot denna bakgrund vill jag ställa följande fråga:

Avser bistandsministern att i FN reagera mot det sätt på vilket IFAD arrangerat ett världsmöte om fattiga landsbygdskvinnor i Genève?

den 3 mars

1991/92:455 av *Kristina Svensson* (s) till utbildningsministern om högskoleprovet:

Det s.k. högskoleprovet för inträde till högskolan visar under en följd av år en oacceptabel skillnad mellan mäns och kvinnors provresultat. Provet gynnar män. I förhållande till sina gymnasiebetyg erhåller män i genomsnitt högre resultat på högskoleprovet. Kvinnor däremot erhåller i genomsnitt sämre resultat på provet i jämförelse med betyg från gymnasieskolan. Generellt får män bättre resultat på såväl samtliga delprov som på slutresultatet.

Vilka initiativ avser utbildningsministern att vidta för att högskoleprovet skall bli mera könsneutralt?

1991/92:456 av *Kristina Svensson* (s) till statsrådet Alf Svensson om bistånd till El Salvador:

Inbördeskriget i El Salvador har upphört och ett fredsavtal undertecknades i Mexico den 16 januari 1992. Kriget är slut, men fattigdomen är densamma som under årtal av inre strider.

Bistandsministern, som var närvarande vid undertecknandet av fredsavtalet, har vid flera tillfällen utlovat stöd till El Salvador. Den 23 mars kommer ett förberedande givarmöte att äga rum i Washington.

Jag vill därför fråga bistandsministern:

På vilket sätt kommer Sverige att lämna bistånd till El Salvador?

1991/92:457 av *Sven-Olof Petersson* (c) till försvarsministern om europeiskt samarbete mellan värnpliktiga:

Det svenska värnpliktsrådet har hos regeringen hemställt att få medel för deltagande i kontakter med värnpliktiga från andra europeiska länder. Denna hemställan har regeringen ej bifallit.

Med tanke på den alltmer ökade internationalisering som sker inom skilda

områden och de ökade kontakter av olika slag samhället i övrigt nu får med andra länder och intressegrupper är det fattade beslutet märkligt.

Prot. 1991/92:72
9 mars 1992

Jag vill fråga försvarsministern varför denna hemställan ej har bifallits.

den 4 mars

1991/92:458 av *Bertil Måbrink* (v) till statsrådet Alf Svensson om El Salvador:

Det internationella givarmötet för El Salvador, som skall hållas i Washington den 23 mars, blir ytterst viktigt för den fortsatta utvecklingen i landet. Det måste resultera i sådana utfästelser om bistånd att återuppbyggnaden säkras. Det är givetvis nödvändigt att båda avtalsparterna kan delta i mötet som likaberättigade parter. Utan FMLN kan återuppbyggnaden och demokratiseringsprocessen inte genomföras.

Från svensk sida måste det vara en angelägen uppgift att på alla sätt stödja återuppbyggnaden och fredsprocessen i El Salvador – både med statligt bistånd och genom insatser från enskilda organisationer.

Med hänvisning till vad som anförts vill jag fråga biståndsministern:

Vilka åtgärder avser regeringen att vidta för att stödja återuppbyggnaden i El Salvador och FMLN:s deltagande i givarmötet i Washington?

1991/92:459 av *Lars Stjernkvist* (s) till utbildningsministern om vuxenpedagogiken:

Den kunskap i vuxenpedagogik, som utvecklats i vårt land, har uppmärksammat internationellt. Inte minst när det gäller att utbilda vuxna med dålig eller obefintlig skolunderbyggnad fordras en särskild pedagogik.

Linköping har utvecklats till ett vuxenpedagogiskt centrum. Här finns grundvuxlärlarlinjen, folkhögskolelärlarlinjen samt ett vuxenutbildningscentrum.

I propositionen om lärarutbildningen föreslås att grundvuxutbildningen ersätts av en påbyggnadskurs. Därmed urholkas den kunskap som finns inom vuxenpedagogiken.

Mot bakgrund av ovanstående undrar jag hur statsrådet avser att försvara och utveckla kunskapen inom det vuxenpedagogiska området.

1991/92:460 av *Bertil Måbrink* (v) till statsrådet Alf Svensson om bistånd till Kina:

Är det för att den kinesiska regimen respekterar de mänskliga rättigheterna som den belönas med svenskt bistånd?

den 5 mars

1991/92:461 av *Maj-Lis Lööw* (s) till statsrådet Alf Svensson om flyktingströmmen från Burma till Bangladesh:

På vilket sätt stödjer Sverige de insatser som behövs för att hjälpa Bangladesh att klara flyktingströmmen från Burma?

På vilket sätt stödjer Sverige den bangladeshiska regeringens begäran hos FN om påtryckningar på den burmesiska regeringen beträffande förtrycket av minoriteter?

1991/92:462 av *Erling Bager* (fp) till utrikesministern om hjälp till Kroatien:

Förödelsen är stor i Kroatien efter kriget. Städer och byar har skadats, många människor är hemlösa. Den kroatiska regeringen har vädjat till västeuropeiska länder om hjälp med bl.a. nödbostäder. Det är viktigt att vi från svensk sida på olika sätt medverkar för att lindra den mänskliga nöd som är omfattande i Kroatien.

Vilka initiativ avser regeringen att ta för att hjälpa Kroatien?

den 6 mars

1991/92:463 av *Birgitta Dahl* (s) till socialministern om socialdepartementets information om att starta eget daghem m.m.:

Samtliga anställda på dag- och fritidshem samt studerande på landets forskolläroinrättningar, uppenbart även många andra, har i dagarna fått ta del av broschyrer och ljudband från socialdepartementet. "Att starta eget dag- eller fritidshem". Materialet är producerat av annonsbyråer.

Socialministern litar uppenbarligen inte på marknadskrafterna. Regeringens politik leder till att många kommunalt drivna daghem läggs ned. Samtidigt satsar regeringen statliga medel på en kampanj för privatisering när personalen hotas av arbetslöshet och många föräldrar och barn förlorat sin dagisplats. Så vill man tvinga fram en privatisering människor inte frivilligt väljer.

Jag vill fråga socialministern:

Hur mycket har det kostat att framställa och distribuera de två broschyrerna och ljudbandet?

1991/92:464 av *Lennart Brunander* (c) till statsrådet Alf Svensson om livsmedelsbistånd till östländer:

I de baltiska länderna liksom i Ryssland är det nu stor brist på mat. Så kommer det med all sannolikhet att vara även de närmaste åren. Samtidigt ligger åkrar oanvända i Sverige. Det vore rimligt att svenska bönder fick producera mer mat, som genom svenskt livsmedelsbistånd kunde mätta hungriga munnar på andra sidan Östersjön.

Jag anser att bistandsministern borde skriva kontrakt med svenska bönder, ett kontrakt som går ut på att de odlar mark och producerar livsmedel som skall användas till svenskt livsmedelsbistånd i stor skala. Enligt min uppfattning är det stötande att människor svälter på andra sidan Östersjön, samtidigt som vi i Sverige avstår från att använda de möjligheter vi har att producera mat.

Jag vill fråga bistandsministern om han är beredd att nu ta initiativ för att skapa de möjligheter jag här pekat på och för att få till stånd ett kraftigt livsmedelsbistånd till våra grannar i öster.

Prot. 1991/92:72
9 mars 1992

1991/92:465 av *Annika Åhnberg* (v) till utrikesministern om gatubarnen i Rio de Janeiro:

Mördandet av gatubarn i Rio de Janeiro har ökat. Anledningen är att den stora internationella miljökonferensen skall hållas där i juni 1992 och att det därför finns en önskan att kunna uppvisa en så "ren" och välfungerande stad som möjligt.

För oss i Sverige och i andra välmående länder kan detta verka helt groteskt – som hämtat från en skräckroman om en framtid där onskan slutgiltigt segrat. Faktum är dock att det redan i dag är dokumenterat att det mördas tusentals gatubarn i Sydamerika varje år – vilket i sig är lika monstruöst och ofattbart som att Rios gator nu "extrastädas" inför Riokonferensen.

Sverige har här ett dubbelt ansvar – dels som ett drivande land bakom konferensen, dels som ett land som hittills hållit barnens rättigheter högt – Sverige var t.ex. bland de första länderna att ratificera FN:s barnkonvention.

Jag vill därför fråga:

- Hur avser utrikesministern att agera för att ge Rio de Janeiros gatubarn bättre alternativ än att bli mördade på grund av Riokonferensen?

1991/92:466 av *Hadar Cars* (fp) till jordbruksministern om konkurrens mellan producenter av mejeri- och charkuterivaror:

Vad avser regeringen göra för att vi i Sverige skall få en fungerande konkurrens mellan producenter av mejeri- och charkuterivaror?

1991/92:467 av *John Andersson* (v) till jordbruksministern om det svenska jordbruket och EG:

En stor fråga för vårt land borde vara hur vårt jordbruk kommer att kunna hävda sig i ett framtida svenskt EG-medlemskap. När det gäller djuruppfödningen ser en jämförelse mellan EG och Sverige i dag ut som följer:

	EG	Sverige
Tillväxtantibiotika tillåts	ja	nej
Tillväxthormoner tillåts	nej	nej
Halm i grisboxar	nej	ja
Burar för smågrisar	ja	nej
Mörklagda stallar	förekommer	nej
Uppbundna suggor	vanligt	nej
Kadavermjöl i foder	ja	nej
Salmonella i köttproduktion	ja	nej
Gödkalv utan hö	ja	nej

Med hänvisning till ovanstående vill jag fråga jordbruksministern:

Vilka åtgärder avser jordbruksministern vidta för att det svenska jordbruket inte ska behöva konkurrera på ovanstående villkor i ett framtida svenskt medlemskap i EG?

1991/92:468 av *Annika Åhnberg* (v) till statsrådet Görel Thurdin om Haga – Brunnsvikenområdet:

Mellan Sverige och Bryssel är avståndet kort anser regeringen. Mellan Stockholm och Södertälje tycks det oändligt. I en tid när Mälardalen ses som en sammanhållen region kallas i propositionen om lärarutbildning lärarhögskolans placering i Södertälje för "en perifer lokalisering". Ologiskt är också att propositionen dels anger att "det ankommer dock på de enskilda högskoleenheterna att avgöra olika utbildningars förläggning i regionen", dels säger: "skall förutsättningarna prövas för en omlokalisering av högskolan till i första hand Brunnsvikenområdet". Nyligen har regeringen betonat vikten av naturvårds- och kulturvårdshänsyn i det känsliga området Haga – Brunnsviken. Man har uppmanat berörda kommuner till samordning och restriktivitet.

För lärarhögskolan finns en alternativ lokalisering, som erbjuder de bästa möjligheter med avseende på utbildningens kvalitet, närhet till universitet och framtida expansion – Södertälje!

Jag vill därför fråga:

Avser regeringen omlokalisera flera perifera verksamheter, t.ex. konsumentverket i Vällingby till det känsliga Haga – Brunnsvikenområdet?

1991/92:469 av *Ingela Thalén* (s) till arbetsmarknadsministern om åtgärderna mot ungdomsarbetslösheten:

Enligt ett pressmeddelande från arbetsmarknadsdepartementet storsatsar regeringen mot ungdomsarbetslösheten genom att erbjuda 40 000 ungdomar praktik efter den 1 juli 1992. Detta skall ske inom ramen för befintliga resurser.

Med anledning därav skulle jag vilja ställa följande fråga till arbetsmarknadsminister Börje Hörnlund:

Vilka beräkningar ligger till grund för regeringens förslag?

1991/92:470 av *Ingela Thalén* (s) till arbetsmarknadsministern om arbetslöshetsförsäkringens egenavgift:

Enligt uppgift kommer någon ny arbetslöshetsförsäkring inte att genomföras per 1 januari 1993.

Med anledning därav skulle jag vilja ställa följande fråga till arbetsmarknadsminister Börje Hörnlund:

Avser regeringen ändå att föreslå att egenavgiften i arbetslöshetsförsäkringen höjs per den 1 januari 1993?

9 § Kammaren åtskildes kl. 15.02.

Prot. 1991/92:72
9 mars 1992

Förhandlingarna leddes av talmannen.

Vid protokollet

TOM T:SON THYBLAD

/Barbro Karlsson

Innehållsförteckning

Måndagen den 9 mars

1 § Meddelande om ändring i sammanträdesplanen	1
Talmannen	
2 § Ledighet	1
3 § Anmälan om kompletteringsval till skatteutskottet och arbets-	
marknadsutskottet	1
4 § Justering av protokoll	2
5 § Hänvisning av ärenden till utskott	2
6 § Bordläggning	2
7 § Anmälan om interpellationer	
1991/92:121 av Ingela Mårtensson (fp) om kärnvapenprov . .	3
1991/92:122 av Magnus Persson (s) om Vänersjöfarten	4
1991/92:123 av Margareta Gard (m) om relationerna mellan	
Sverige och baltstaterna	4
1991/92:124 av Ulla Orring (fp) om rennäringen och forsk-	
ningen	6
1991/92:125 av Peeter Luksep (m) om handläggningstiderna	
vid BITS	7
1991/92:126 av Pontus Wiklund (kds) om resursbrister i sjuk-	
vården	7
1991/92:127 av Johan Lönnroth (v) om yrkesförbud i Tyskland	8
1991/92:128 av Berith Eriksson (v) om förändringar i rätts-	
hjälpslagen	8
1991/92:129 av Ingela Mårtensson (fp) om Östtimor	9
1991/92:130 av Stig Rindborg (m) om lagstiftningen om mark-	
användning för järnväg	10
1991/92:131 av Ulf Kristersson (m) om lönegarantin	12
8 § Anmälan om frågor	
1991/92:437 av Harry Staaf (kds) om utbyggnaden av västkust-	
banan	12
1991/92:438 av Christer Lindblom (fp) om innovativ verksam-	
het	12
1991/92:439 av Håkan Holmberg (fp) om information till sko-	
lans elever om den nazistiska utrotningen av judar	12
1991/92:440 av Jan Bergqvist (s) om tillståndet för SE-banken	
att förvärva aktier i Skandia	13
1991/92:441 av Raimo Pärssinen (s) om högskolan i Gävle/-	
Sandviken	13
1991/92:442 av Hans Karlsson (s) om vägprojekt i Örebro län	13
1991/92:443 av Lars Moquist (nyd) om biståndet till Nicaragua	14
1991/92:444 av Håkan Holmberg (fp) om avvísning av personer	
som ämnar begå brott i Sverige	14

1991/92:445 av Leif Marklund (s) om den regionala samordningsgruppen för insatser i Arjeplog	14	Prot. 1991/92:72 9 mars 1992
1991/92:446 av Thage G Peterson om en internationell front mot rasism och främlingsfientlighet	15	
1991/92:447 av Elisabeth Fleetwood (m) om Vasamuseet . . .	15	
1991/92:448 av Stefan Attefall (kds) om praxis rörande uppehållstillstånd för missionärer	15	
1991/92:449 av Marianne Andersson (c) om det nordiska samarbetet i den nya läroplanen för grundskolan	16	
1991/92:450 av Annika Åhnberg (v) om katastrofinsatser till Zambia	16	
1991/92:451 av Annika Åhnberg (v) om ursprungsmärkning av livsmedel	16	
1991/92:452 av Tage Pålsson (c) om sjukvården och begreppet färdigbehandlad	17	
1991/92:453 av Annika Åhnberg (v) om avhorning av kalvar .	17	
1991/92:454 av Ingela Mårtensson (fp) om världsmötet om fattiga landsbygdskvinnor	18	
1991/92:455 av Kristina Svensson (s) om högskoleprovet . . .	18	
1991/92:456 av Kristina Svensson (s) om bistånd till El Salvador	18	
1991/92:457 av Sven-Olof Petersson (c) om europeiskt samarbete mellan värnpliktiga	18	
1991/92:458 av Bertil Måbrink (v) om El Salvador	19	
1991/92:459 av Lars Stjernkvist (s) om vuxenpedagogiken . .	19	
1991/92:460 av Bertil Måbrink (v) om bistånd till Kina	19	
1991/92:461 av Maj-Lis Löw (s) om flyktingströmmen från Burma till Bangladesh	19	
1991/92:462 av Erling Bager (fp) om hjälp till Kroatien	20	
1991/92:463 av Birgitta Dahl (s) om socialdepartementets information om att starta eget daghem m.m.	20	
1991/92:464 av Lennart Brunander (c) om livsmedelsbistånd till östländer	20	
1991/92:465 av Annika Åhnberg (v) om gatubarnen i Rio de Janeiro	21	
1991/92:466 av Hadar Cars (fp) om konkurrens mellan producenter av mejeri- och charkuterivaror	21	
1991/92:467 av John Andersson (v) om det svenska jordbruket och EG	21	
1991/92:468 av Annika Åhnberg (v) om Haga-Brunnsvikenområdet	22	
1991/92:469 av Ingela Thalén (s) om åtgärderna mot ungdomsarbetslösheten	22	
1991/92:470 av Ingela Thalén (s) om arbetslöshetsförsäkringens egenavgift	22	

